ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **Mgr. S. A.**, narozen dne .....
bytem .....
zastoupen advokátkou Mgr. Barborou Sedlákovou,
se sídlem AK KLIMUS & PARTNERS, Heršpická 813/5, Brno

proti

žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2016, č.j.KUZL-2617/2016, Sp. zn. KUSP 2617/2016/DOP/Mu,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Žalobou ze dne 12. 5. 2016 a jejím doplněním ze dne 8. 6. 2016 žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2016, č.j. KUZL-2617/2016, sp. zn.: KUSP 2617/2016/DOP/Mu (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Otrokovice, odboru dopravně-správního oddělení evidence řidičů a dopravních přestupků, č. j. DOP/54394/2015/PLA, spisová značka DOP/4738/2015/PLA/DOPR1 ze dne 15. 12. 2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl výše jmenovaný uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu).

Rozhodnutím prvostupňového správního orgánu byl výše jmenovaný nepravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Přestupku se měl dopustit tím, že dne 14. 06. 2015 v 04:30 hodin v obci Pohořelice, ve směru jízdy od Komárova řídil osobní motorové vozidlo, tovární značky ....., registrační značka ....., jak bylo zjištěno hlídkou Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, Územní odbor Zlín, Obvodní oddělení policie Napajedla (dále jen PČR Napajedla). Následným šetřením bylo zjištěno, že měl od 12. 03. 2015 do 14. 06. 2015 platnou blokaci všech řidičských oprávnění z důvodu zákazu činnosti, kdy dne 12. 06. 2015 mu bylo rozhodnutím Magistrátu města Brna pod č. j. ODSČ-44433/14-37 upouštěno od zbytku výkonu sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, ovšem podklady pro vrácení řidičského oprávnění dodal Magistrátu města Brna až dne 15. 06. 2015, čímž mu tímto dnem bylo vráceno řidičské oprávnění i řidičský průkaz. Tímto jednáním z nedbalosti porušil ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. a tím se dopustil přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. e) bod. 1 zákona č. 361/2000 Sb., neboť řídil motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) téhož zákona nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění, které mu bylo vráceno až dne 15. 6. 2015.

Za spáchání tohoto přestupku prvostupňový orgán uložil žalobci pokutu ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců a dále povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

V napadeném rozhodnutí žalovaný v souladu s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že „„....., *nar. .....*, *trvalý pobyt ..... je vinen tím, že dne 14. 6. 2015 v 4:30 hodin v obci Pohořelice, ve směru jízdy od Komárova řídil osobní motorové vozidlo tovární značky .....*, *registrační značky .....*, *aniž byl držitelem příslušného řidičského oprávnění k řízení motorových vozidel, neboť si po vydání rozhodnutí o upuštění od výkonu zbytku sankce zákazu činnosti vydaným Magistrátem města Brna, odborem dopravně správních činností, č. j. ODSČ-44433/14-37 v právní moci*

dne 12. 6. 2015 do dne 14. 6. 2015, kdy byl kontrolován jako řidič motorového vozidla příslušníky obvodního oddělení policie Napajedla, nepožádal věcně a místně příslušný správní orgán tj. obec s rozšířenou působností o vrácení řidičského oprávnění. Žádost o vrácení řidičského oprávnění si podal v souladu s ust. § 94a odst. 1 zákona o silničním provozu v návaznosti na § 102 odst. 1 zákona o silničním provozu až následujícího dne 15. 6. 2015. Tímto jednáním porušil § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu, a dopustil se tak z nedbalosti přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, neboť jako fyzická osoba v provozu na pozemních komunikacích řídil motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění". Ve zbytku žalovaný odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Odvolací orgán změnil výrok rozhodnutí dle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí o odvolání, neboť má za to, že struktura výroku rozhodnutí o přestupku správního orgánu prvního stupně byla zavádějící a nevystihovala přesně protiprávní jednání obviněného. Změnou výroku rozhodnutí nedošlo v souladu s § 90 odst. 3 správního řádu ke změně v neprospěch odvolatele.

V odůvodnění k jednotlivým odvolacím námitkám žalovaný uvedl následující argumentaci. Předně odkázal na znění skutkové podstaty přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Žalobci (také „obviněnému") byla uložena rozhodnutím Magistrátu města Brna kromě sankce pokuty i sankce zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců, jejíž výkon počal běžet ode dne nabytí právní moci rozhodnutí tj. od 12. 3. 2015. Po uplynutí poloviny uložené sankce má přestupce právo dle § 14 odst. 3 přestupkového zákona právo požádat o upouštění od zbytku výkonu uložené sankce. Dle § 92 odst. 1 věty první přestupkového zákona o upuštění od uložení výkonu zbytku zákazu činnosti podle § 14 odst. 3 rozhoduje na návrh osoby, jíž byla tato sankce uložena, správní orgán, který přestupek projednal v prvním stupni. Obviněný práva o upuštění od zbytku sankce zákazu činnosti využil a dne 12. 6. 2015 prokazatelně podal návrh na upuštění od zbytku výkonu sankce činnosti. Jeho žádosti bylo dne 12. 6. 2015 rozhodnutím vyhověno. První krok k vrácení řidičského oprávnění měl obviněný dne 12. 6. 2015 splněn. Žadatel o vrácení řidičského oprávnění je povinen prokázat zdravotní, případně odbornou způsobilost k řízení motorových vozidel zároveň s žádostí o vrácení řidičského oprávnění ve smyslu § 102 odst. 1 a násl. zákona o silničním provozu. Jedná se o typově samostatné správní řízení oddělené od řízení o návrhu na upuštění od zbytku výkonu sankce zákazu činnosti.

Žalovaný posuzoval, zda obviněný dle podkladů ve spisovém materiálu disponoval na základě úkonů provedených dne 12. 6. 2015 alespoň formálně řidičským oprávněním a byl oprávněn k řízení motorových vozidel a dospěl k závěru, že nikoli. Ještě dne 14. 6. 2015 obviněný i dle výpisu z evidenční karty řidiče měl řidičské oprávnění blokována. Obviněný ani formálně dne 14. 6. 2015 držitelem řidičského oprávnění nebyl, neboť žádost o vrácení řidičského oprávnění si podal u Magistrátu města Brna až dne 15. 6. 2015, tedy jeden den po silniční kontrole, kdy policisté v dostupných lustracích zjistili, že obviněný má blokováno řidičské oprávnění. Za této situace nelze uvažovat o vyloučení materiální stránky přestupku a snížení nebezpečí pro společnost na takový stupeň, že nelze hovořit o naplnění znaků přestupku ve smyslu § 2 odst. 1 přestupkového zákona (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011). Podle žalovaného žalobce ani netvrdí a ani neprokázal, že by dne 12. 6. 2015 rovněž požádal o

vrácení řidičského oprávnění dle § 102 odst. 1 a násl. zákona o silničním provozu. Pouze argumentoval tím, že byly kvůli vysokým tropickým teplotám zkráceny úřední hodiny úřadu, což ale nevysvětluje ani neospravedlňuje řízení motorového vozidla v neděli dne 14. 6. 2015 v ranních hodinách. Žalovanému je z jeho metodické a kontrolní činnosti známo, že navrácení řidičského oprávnění dle ust. § 102 zákona o silničním provozu je v případě doložení všech podkladů vyřizováno obratem, tedy buď na počkání, případně ještě týž den. Ve věci se totiž vydává pouze rozhodnutí, které nemusí obsahovat dokonce ani odůvodnění, neboť žadateli se v takovém případě plně vyhovuje (viz. ust. § 68 odst. 4 správního řádu). Je nepřijatelné, aby si řidič, který si nepožádal o vrácení řidičského oprávnění ve smyslu § 102 odst. 1 a násl. zákona o silničním provozu nárokoval stejná práva na účast v silničním provozu jako řidič, který si o vrácení řidičského oprávnění pozbytého ve smyslu § 94a odst. 1 zákona o silničním provozu v návaznosti na § 102 odst. 1 citovaného zákona požádá a za splnění zákonných podmínek je mu rozhodnutím příslušného správního orgánu řidičské oprávnění vráceno. Žalovaný může jen zopakovat, že obviněný si povinnosti opatřit potřebné podklady pro vyřízení žádosti dne 12. 6. 2015 splnil, ale žádost o vrácení řidičského oprávnění podal až dne 15. 6. 2015. Obviněný se mohl spáchání vytýkaného přestupku vyvarovat jednoduše tím, že za volant motorového vozidla usedne až v době, kdy bude disponovat, po podání žádosti, vráceným řidičským průkazem. Proč obviněný takto neučinil, není odvolacímu orgánu známo ani spis toto počínání blíže nevysvětluje.

Ze správního spisu prvostupňového orgánu vzal žalovaný za prokázané, že žalobce požádal o vrácení řidičského oprávnění skutečně až dne 15. 6. 2015 (viz podací razítko podatelny Magistrátu města Brna v pravém horním rohu žádosti). Teprve tohoto dne byla obviněným skutečně podána u věcně a místně příslušného správního orgánu žádost o vrácení řidičského oprávnění. Tento správní orgán se žádostí téhož dne zabýval, posoudil splnění zákonných náležitostí a v plném rozsahu žádosti vyhověl. Přílohou k žádosti bylo usnesení o upuštění od výkonu sankce zákazu činnosti v právní moci dne 12. 6. 2015 a doklad o zdravotní způsobilosti včetně dopravně psychologického vyšetření. Ničeho na datu podané žádosti nemění ani fakt, že si obviněný vypsal žádost o vrácení řidičského oprávnění dne 12. 6. 2015. Žalovaný dospěl k názoru, že žalobce při vyřizování žádosti na Magistrátu města Brna dne 15. 6. 2015 dodatečně pokusil ve svůj prospěch zvrátit nepříznivý stav spojený se zjištěním policistů z předchozího dne, že řídí bez řidičského oprávnění tak, že na rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění uvede datum 12. 6. 2015, aniž by si toho referent vyřizující žádost povšiml.

Pokud obviněný do dne 14. 6. 2015 nepožádal o vrácení řidičského oprávnění a dne 14. 6. 2015 měl řidičské oprávnění stále v evidenční kartě řidiče blokováno a přesto se rozhodl téhož dne účastnit silničního provozu jako řidič motorového vozidla, pak lze konstatovat, že neučinil potřebná opatření k tomu, aby neporušil zájem chráněný zákonem, kterým je zajistit účast řidičů v silničním provozu s platně vydaným řidičským oprávněním. Tímto bezesporu naplnil znaky nedbalosti vědomé. Námitka žalobce, že nebyl poučen pracovnicí Magistrátu města Brna o tom, že nesmí řídit motorová vozidla je irelevantní. Jistě není nutné zpochybňovat obecně platnou zásadu, že neznalost zákona neomlouvá, nepřipouští se a netrpí (*ignorantia iuris non praesumitur nec toleratur)*. Zákon o silničním provozu zcela jasně stanoví okamžik nabytí řidičského oprávnění po výkonu sankce či trestu spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel, když jej váže na

úspěšnost žádosti osoby, která jej právě v důsledku těchto opatření orgánů veřejné správy pozbyla ve smyslu ust. § 94a zákona o silničním provozu. Do té doby řidič nesmí motorová vozidla řídit. I kdyby se obviněnému této výslovně informace ze strany pracovnice Magistrátu města Brna nedostalo, stále platí, že obviněný jako držitel řidičského oprávnění, byl poučen v rozhodnutí o upuštění od zbytku výkonu sankce zákazu řízení o povinnosti požádat si o vrácení řidičského oprávnění, což implicitně do doby vyřízení žádosti vylučuje jakékoli řízení motorového vozidla. Žalovaný poukázal rovněž na skutečnost, že podle výpisu z karty řidiče žalobce řidičské oprávnění v minulosti pozbyl i s nyní projednávaným přestupkem celkem čtyřikrát. S ohledem na okolnosti tohoto případu a své dosavadní bohaté zkušenosti s agendou dopravních deliktů musel vědět, že opětovné řízení motorového vozidla je podmíněno jedině úspěšně vyřízenou žádostí o vrácení řidičského oprávnění.

Ohledně namítaného porušení ustanovení § 74 zákona o přestupcích (neakceptace v pořadí páté omluvy žalobce z nařízeného ústního jednání) žalovaný uvedl, že obviněný ani zmocněnec Mgr. H. se žádného termínu nařízeného správním orgánem nezúčastnili. Překážkou na jednáních byla buď zdravotní indispozice obviněného nebo pracovní jednání zmocněnec Mgr. H. před soudem nebo jiným subjektem. Předvolání k ústnímu jednání v termínech na 17. 8. 2015, 16. 10. 2015 a 16. 11. 2015 správní orgán doručoval obviněnému i zmocněnci Mgr. H., kdy všechny tři opakované omluvy/žádosti o odročení jednání správní orgán akceptoval. Další dvě předvolání k ústnímu jednání na 18. 11. 2015 a 9. 12. 2015 doručoval správní výhradně do datové schránky zmocněnec Mgr. H.. Prvostupňový orgán v předvolání na 18. 11. 2015 věcně vysvětlil, procesní odklon od předchozího doručování předvolání i obviněnému a uvedl, že na základě plné moci a dosavadního šetření není třeba přítomnost pana Mgr. S. A. na ústním projednání přestupku. Žalovaný připomněl, že je třeba rozlišit mezi výslechem obviněného a účastí obviněného na ústním jednání před správním orgánem, což blíže vysvětluje rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 111/2011-56. K vybudování závěru o vině za vytýkaný přestupek měl správní orgán k dispozici dostatek listinných podkladů a nemusel trvat na osobní účasti obviněného na jednání, neboť se v řízení obešel i bez důkazu jeho výpovědi. Jelikož byl žalobce zastoupen zmocněncem, mohl svá procesní práva uskutečnit jeho prostřednictvím. Žalovaný k těmto námitkám uzavřel, že prvostupňový orgán postupoval v souladu s § 74 odst. 1 věty druhé přestupkového zákona, když přestupek projednal v nepřítomnosti obviněného, neboť omluva zmocněnce nebyla řádná ani důvodná. Navíc z četnosti omluv zmocněnce i obviněného je zřejmé, že procesní taktikou bylo ústní jednání co nejvíce oddalovat.

Závěrem žalovaný hodnotil i správnost postupu prvostupňového orgánu při řešení návrhu žalobce na změnu místní příslušnosti a shledal, že byl zákonný. V přestupkovém řízení žádný jeho účastník nijak s místem projednání nedisponuje, tuto otázku vždy z moci úřední bez ohledu na názor účastníků posuzuje sám správní orgán, pro nějž názor účastníka řízení může být toliko podnětem k úvaze o aplikaci ustanovení § 55 odst. 3 zákona o přestupcích a nikoli podáním, o němž by musel rozhodovat. Žalovaný zdůraznil, že otázce postoupení věci dle § 55 odst. 3 přestupkového zákona musí existovat vážný důvod, který účastník řízení nejen bude tvrdit, ale i prokáže. Obviněný v žádosti označil za důvod postoupení vážný onkologický nález u svého otce, o kterého musí pečovat. K tomu má otec nemocné srdce a nemá nikoho jiného, kdo by se o otce staral. Obviněný na

podporu svého tvrzení nepředložil jediný důkaz či indicii, která by jeho tvrzení o nemocnosti otce spojené s nutností zajištění životních potřeb podporovala.

III. Žaloba

V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. Žalobce rozporuje napadené rozhodnutí žalovaného z důvodu nepřezkoumatelnosti, nedostatečného zjištění skutkového stavu, nezákonnosti z titulu závažných vad v řízení zejména před správním orgánem prvního stupně, a konečně jeho celkové rozpornosti s judikaturou Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

Žalobce předně zdůraznil, že prvostupňový orgán při akceptaci omluv z důvodu kolize sice projevil velkou dávku tolerance a součinnosti, ale s ohledem na atypičnost žalobcova případu přímo vyvstala nutnost výpovědi obviněného z několika důvodů. Předně je případ velmi ojedinělý, protože zde současně vystupuje prvek možné absence materiálního znaku přestupku a současně možné naplnění podmínek krajní nouze. Podstatnější ovšem je, že na důležité otázky položené prvostupňovým orgánem Magistrátu města Brna, tento neodpověděl a prvostupňový orgán se o žádné objasnění nepokusil (například právě předvoláním obviněného), čehož si všiml i žalovaný v napadeném rozhodnutí. Nicméně na místo, aby toto pochybení žalovaný odstranil, tak ho ještě prohloubil tím, že k tomuto zjištění zaujal stanovisko, aniž by se pokusil opětovně kontaktovat Magistrát města Brna, anebo aspoň vyslechnout obviněného, který byl u podání obou žádostí na Magistrátu města Brna osobně přítomen. Stejně tak žalovaný mohl odstranit pochybnosti ohledně data žádosti vrácení řidičského oprávnění ze dne 12. 6. 2015, namísto zcela nepodložených úvah, že si toho referent Magistrátu města Brna při podání žádosti nevšiml.

Žalovaný si musí být vědom, že skutkový stav musí zjistit naprosto dostatečně i bez případné součinnosti obviněného. Žalobce v tomto ohledu poukázal i na ustanovení § 105 odst. 2 zákona o silničním provozu a uvedl, že k mimořádně zkrácené úřední době, kterou žalobce nemohl ovlivnit, se tedy přidalo ještě obstrukční jednání pověřené úřední osoby, která po žalobci vyžadovala potvrzení, které žalobce dle zákona vůbec nebyl povinen předkládat. Pakliže by pověřená úřední osoba neuvedla žalobce v omyl (neznalost zákona sice neomlouvá, ale žalobce nemohl vědět, že požadavek úředníka je v rozporu se zákonem, když se spoléhal, že úředník zná právo), a v souladu se zákonem bezodkladně rozhodla o vrácení řidičského oprávnění žalobci, nedošlo by k situaci, že by žalobce byl ve dnech 12. - 14. 6. 2015 ještě stále bez řidičského oprávnění. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné z titulu závažných vad v řízení zejména před prvostupňovým orgánem. V neposlední řadě při hodnocení závažnosti přestupku a tedy určení výše sankce musí správní orgán vycházet rovněž z pohnutek obviněného. Ostatně prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí uvádí, že pohnutky obviněného nehodnotil, protože mu nebyly známy. Prvostupňový orgán navíc nepředvolání obviněného na ústní jednání ze dne 21. 10. 2015 ani žádným přesvědčivým způsobem neodůvodnil. Bylo tedy chybou prvostupňového orgánu, že k ústnímu jednání dne 9. 12. 2015 nepředvolal obviněného a v pořadí teprve druhou omluvu obviněného ze zdravotních důvodů neakceptoval s odůvodněním, že na toto ústní jednání předvolal jen zmocněnce. Ostatně tuto vadu mohl odstranit žalovaný, ten tak ovšem neučinil. Tato vada může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Žalovaným předložená judikatura Nejvyššího správního soudu (např. č. j. 2 As 111/2011) na žalobcův případ vůbec nedopadá. Je sice právem prvostupňového orgánu vyhodnotit nutnost přítomnosti obviněného na ústním jednání, nicméně pokud správní orgán provede ústní jednání v nepřítomnosti obviněného, vždy riskuje zásah do základních práv obviněného a tomuto riziku se může jednoduše vyhnout, pokud z procesní opatrnosti na ústní jednání pozve kromě zmocněnce i obviněného. Ostatně judikaturu, která s ohledem na specifika konkrétního případu (např. zneužití práva ze strany obviněného) ústavně konformním způsobem zužuje základní právo obviněného, je třeba vždy na ostatní případy používat velmi restriktivně. V pořadí páté nařízené ústní jednání může mít vliv toliko na přísnost posouzení omluvy ze strany správní orgán prvního stupně, nikoli však na rozhodnutí prvostupňový orgán obviněného na ústní jednání předvolat či nepředvolat.

Prvostupňový orgán opakovaně v předvoláních upozorňoval, že v závěru ústního jednání proběhne seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Nicméně toto upozornění se ve světle judikatury jeví jako pouze ryze formalistické, protože správní orgán v den vyhotovení předvolání nemůže vědět, s jakými důkazy, návrhy na předvolání svědků apod. obviněný na ústní jednání přijde. Je-li tedy toto procesní upozornění ryze formalistické, pak by prvostupňový orgán měl věnovat zvláštní péči možnosti obviněného seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí v případě, že se tento nemůže dostavit na ústní jednání a nemůže se tak seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. Tedy, i kdyby prvostupňový orgán jednal zcela zákonně v nepřítomnosti obviněného, stále ho to nezbavuje povinnosti umožnit obviněnému vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí a to tím spíše, je-li prvostupňovému orgánu známa skutečnost, že se obviněný ústního jednání hodlá účastnit a navíc tento vydá rozhodnutí ve věci až 6 dní po jednání konaném v nepřítomnosti obviněného a jeho zmocněnce. Výše uvedené závěry mají rovněž oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu, kdy neakceptovaná omluva se vztahovala k ústnímu jednání dne 9. 12. 2015, správní orgán prvního stupně vydal své rozhodnutí až dne 15. 12. 2015 bez toho, aby byla dána obviněnému možnost vyjádřit se k podkladům, přestože bylo z jeho procesní aktivity zřejmé, že o řádné projednání věci stojí, představuje takový postup správního orgánu prvního stupně porušení § 73 odst. 2 přestupkového zákona i § 36 odst. 3 správního řádu.

Na základě zjevně nestandardního postupu správního orgánu prvního stupně, který žalobci neumožnil být přítomen na ústním jednání a navíc ani nevyhověl jeho žádosti o postoupení místní příslušnosti z důvodu vhodnosti s ohledem na velmi špatný zdravotní stav žalobcova otce, podal žalobce prostřednictvím zmocněnce dne 30. 12. 2015 námitku podjatosti. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí tuto zásadní námitku zcela opomněl vypořádat, tedy zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, kdy tato vada má zjevný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. I kdyby se v řízení nakonec ukázalo, že námitka podjatosti nebyla důvodná, tak je povinností prvostupňového orgánu, resp. žalovaného se v rozhodnutí s takovou námitkou řádně a přesvědčivě vypořádat. Žalobce dále poukazuje na skutečnost, že ačkoliv v odvolání výstižně poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 1 Tzn 2/1996, tak k těmto okolnostem žalovaný nepřihlédl, ani je v napadeném rozhodnutí nehodnotil. Žalobce si pro srovnání dovoluje konstatovat, že nejběžnějšími případy jízdy bez řidičského oprávnění jsou případy nenapravitelných řidičů, kteří zcela vědomě a bezostyšně porušují

trest zákazu řízení motorových vozidel. Zde je poměrně tvrdá sankce upravená v zákonu o silničním provozu zcela namístě. Ojedinělými případy jízdy bez řidičského oprávnění jsou případy, kdy řidič formálně vykoná trest zákazu řízení všech motorových vozidel, ale protože nikdy řidičský průkaz neodevzdal, tak navíc z neznalosti zákona ani neví, že má o vrácení řidičského průkazu požádat. Tyto případy byly již soudně řešeny, a přestože se soudy okrajově vyjádřily k nepřiměřenosti velmi tvrdé sankce na tyto případy, rozhodnutí správních orgánů potvrdily, protože materiální stránka přestupku zde byla naplněna přinejmenším neznalostí zákona. Ostatně sem spadá i žalovaným uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 137/2011 ze dne 19. 4. 2012.

Žalobcův případ je však natolik ojedinělý, že obdobná situace ještě nebyla nikdy soudně řešená. Vystupuje zde tolik významných okolností, které v souhrnu mohou znamenat naprostou absenci materiálního znaku přestupku. Tedy obviněný řidičský průkaz odevzdal, řádně vykonal trest zákazu řízení všech motorových vozidel, řádně požádal o upuštění zbytku výkonu trestu, obdržel pravomocné rozhodnutí o upuštění zbytku výkonu trestu a ještě téhož dne zašel s vyplněnou žádostí v úředních hodinách k příslušnému pracovníkovi Magistrátu města Brna, odboru dopravně správních činností, nicméně s ohledem na mimořádné zkrácení úřední doby z důvodu tropických veder bylo již zavřeno. Následoval víkend a vyvstala akutní nutnost zajet pomoci těžce nemocnému otci. Je pravda, že o této poslední významné okolnosti s prvky krajní nouze správní orgán prvního stupně, resp. žalovaný nevěděl, nicméně pokud by byl obviněný vyslechnut, tak se o této okolnosti dozvědět mohly.

Výše popsaný případ není běžný a s ohledem na zjevně nepřiměřenou tvrdost sankce je zcela zřetelné, že ani smyslem a účelem zákona není takovýto případ takto tvrdě trestat. Jakkoli žalobce souhlasí s žalovaným, že § 102 zákona o silničním provozu má svůj smysl a účel, tak v daném případě nechápe, proč úředník Magistrátu města Brna při vydání pravomocného rozhodnutí o upuštění od zbytku výkonu trestu současně nerozhodne i o vrácení řidičského oprávnění. Pokud by byla státní správa efektivnější, nemohlo by se stát, že by žalobce byl ve dnech 12. -14. 6. 2016 ještě stále bez řidičského oprávnění. I tato zjevná neefektivita státní správy je okolností snižující nebezpečnost tohoto činu hluboko pod běžné případy.

IV. Vyjádření žalovaného

Ve svém obsáhlém vyjádření se žalovaný vyjádřil k jednotlivým námitkám následovně. K námitce porušení práva žalobce na spravedlivý proces (neakceptace páté omluvy z jednání) odkázal na svou argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí. K námitce porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu (právo na seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí) žalovaný uvedl, že ve všech předvoláních k ústnímu jednání, které se konalo až dne 9. 12. 2015 bez účasti žalobce a jeho zástupce, byl žalobce poučen o tomto procesním právu. Po skončení ústního jednání již nebyly opatřovány žádné další podklady k rozhodnutí, a proto nebylo třeba dalšího vyrozumění o právu vyjádřit se s podklady. K namítanému právnímu názoru Nejvyššího správního soudu obsaženého v rozsudku ze dne 18. 2. 2015, č.j. 2 As 161/2014 žalovaný uvedl, že nemá s předmětnou věcí žádnou přímou souvislost, neboť žalobce byl v řízení zastoupen zmocněncem mohl svá práva realizovat skrze jeho osobu.

K námitkám týkajícím se nesprávného hodnocení materiální stránky přestupku žalovaný uvedl, že s touto námitkou striktně nesouhlasí, neboť se zabýval touto otázkou podrobně v napadeném rozhodnutí. V případě žalobce nenastaly takové okolnosti, které by mohly zdůvodnit vymizení materiálního znaku přestupku. Poukázal na skutečnost, že žalobce byl již dne 12. 6. 2015 poučen o povinnosti požádat si o vrácení řidičského oprávnění a stalo se tak i písemně v rozhodnutí o upuštění od zbytku výkonu sankce zákazu činnosti. Výklad žalobce, že jeho jednání nelze kriminalizovat pro vymizení materiální stránky přestupku, je neudržitelný a zakládá nerovnost před zákonem, neboť by nepřípustně znevýhodňoval ty řidiče, kteří motorová vozidla neřídí, dokud jim není vydáno rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění. K tvrzené přílišné tvrdosti sankce za přestupek odkázal žalovaný na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09.

K námitce nevypořádání vznesené námitky podjatosti žalovaný uvedl, že námitka podjatosti uplatněná žalobcem dne 30. 12. 2015 byla individuálním podáním a nebyla součástí podaného odvolání. Žalovaný k námitce v napadeném rozhodnutí nepřihlížel proto, že nebyla uplatněna bez zbytečného odkladu. Další námitka podjatosti byla podána až poté, co prvostupňový orgán ve věci rozhodl, a tudíž nemělo smysl se zabývat tím, zda vyloučit z řízení osoby, které se na něm již jinak nemohou podílet. Tato námitka podjatosti spočívala v prezentaci rozdílného právního názoru na uznání či neuznání omluvy z ústního jednání v předmětné věci. Žalovaný své povinnosti dostál a postup prvostupňového orgánu přezkoumal a podrobně zdůvodnil.

K námitce žalobce, že po něm byl požadován doklad o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, který zákon o silničním provozu podle § 102 odst. 1 a násl. nevyžadoval, žalovaný uvedl, že jde o novou žalobní námitku neuvedenou v odvolání. Tato námitka však popírá zároveň jednu z odvolacích námitek založenou na tvrzení, že žalobce dne 12. 6. 2015 disponoval všemi potřebnými doklady pro vrácení řidičského oprávnění, a to včetně odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a lékařským posudkem. Podle žalovaného je pro věc rozhodné, že žalobce žádal o vrácení řidičského oprávnění dne 12. 6. 2015. Požadavek referenta k prokázání zdravotní způsobilosti včetně prokázání dopravně-psychologického vyšetření k řízení motorových vozidel měl plnou oporu v zákoně o silničním provozu ve znění účinném do 19. 2. 2016, konkrétně v ustanovení § 102 odst. 6. Teprve až změna zákona o silničním provozu účinná ode dne 20. 2. 2016 odstranila podmínku předložení lékařského posudku zdravotní způsobilosti a stanovila, že žadatel musí v této situaci prokázat pouze psychickou způsobilost. Žalobní námitka je tedy zcela lichá. Závěrem k námitkám mířícím do zjištěného skutkového stavu (okolnostem podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění) žalovaný odkázal na svou podrobnou argumentaci v napadeném rozhodnutí s tím, že další opakované předvolávání či dokazování by na věci nemohlo nic změnit. Ze všech uvedených důvodů navrhl žalovaný zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

Ve věci bylo v souladu s ust. § 76 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nařízeno ústní **jednání**, neboť žalobce s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasil. Ústní jednání před krajským soudem proběhlo dne 27.4.2018. K jednání se dostavil zástupce žalovaného, žalobce a jeho zástupkyně.

Krajský soud nejprve vyslechl přednesy procesních podání obou stran a následně shrnul obsah soudního a správního spisu. V průběhu řízení byl na návrh žalobce přiznán jeho žalobě odkladný účinek, a to usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 23. 10. 2017, č.j. 33 A 72/2016-85 (které nabylo právní moci dne 26. 10. 2017).

Ze **správního spisu** krajský soud zjistil následující relevantní skutečnosti pro posouzení věci. Ve spisu je založeno oznámení o přestupku, z něhož vyplývá, že žalobce byl zastaven jako řidič vozidla ..... nepředložil při policejní kontrole dne 14. 6. 2015 ve 4:30 hod. ráno řidičský průkaz, přičemž bylo lustrací zjištěno, že pozbyl řidičské oprávnění na základě uloženého zákazu řízení motorových vozidel. Žalobce předložil rozhodnutí Magistrátu města Brna o upuštění od zbytku sankce s datem nabytí právní moci dne 12. 6. 2015. Podle sdělení Magistrátu města Brna požádal žalobce o vrácení řidičského průkazu a řidičského oprávnění dne 15. 6. 2015. Ve spisu je založena kopie rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 12. 6. 2015 o upuštění od zbytku sankce zákazu činnosti v délce trvání 6 měsíců (polovina trestu uplynula), přičemž toto rozhodnutí obsahuje poučení o tom, že podle § 102 zákona o silničním provozu je žalobce oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností o vrácení řidičského oprávnění a o vydání řidičského průkazu. Je zde založen i lékařský posudek MUDr. D. V. o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel datovaný dnem 12. 6. 2015. Z evidenční karty řidiče vyplývá, že zákaz činnosti v období od 12. 3. 2015 do 14. 6. 2015, jinak žalobce měl uvedeno celkem 9 záznamů. Žalobce požádal přípisem ze dne 10. 8. 2015 o postoupení věci k vyřízení Magistrátu města Brna, kde jsou jako důvody pro delegaci uvedeny pracovní vytíženost, finanční situace a péče o nemocného otce. Další korespondence mezi prvostupňovým orgánem a žalobcem se odehrála ve vztahu k nařízenému ústnímu jednání ve věci nejprve nařízenému na den 17. 8. 2015. První omluvu ze dne 14. 8. 2015 zaslala zástupkyně žalobce z důvodu jiného jednání, druhá omluva ze dne 15. 10. 2015 se pak vztahovala k doložené pracovní neschopnosti žalobce.

Prvostupňový orgán přípisem ze dne 21. 10. 2015 požádal Magistrát města Brna o součinnost k vysvětlení údajů uvedených v žádosti o vrácení řidičského oprávnění a v rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění č.j. ODSČ-5535/2015. Magistrát města Brna zaslal v reakci na tuto žádost sdělení ze dne 23. 10. 2015, v němž částečně objasnil zejména otázku poučení žalobce o tom, že do doby vrácení řidičského oprávnění nesmí řídit. Prvostupňový orgán zaslal nové předvolání na den 16. 11. 2015 (které bylo zasláno jak žalobci osobně, tak i jeho zástupkyni), na což byla doručena třetí omluva. Na to prvostupňový orgán zaslal nové předvolání na den 18. 11. 2015 a zároveň v něm sdělil, že přítomnosti žalobce není třeba. Následovala ze strany zástupkyně žalobce čtvrtá omluva z důvodu kolize jednání. Nové předvolání bylo prvostupňovým orgánem zasláno po předchozí telefonické domluvě se zástupkyní žalobce na den 9. 12. 2015 a obsahovalo také výzvu k seznámení se s podklady. Prvostupňovému orgánu byla jako reakce doručena celkem v pořadí pátá omluva ze dne 8. 12. 2015, tentokrát ve vztahu k osobě žalobce, který doložil pracovní neschopnost od tohoto dne.

Věc byla následně projednána v nepřítomnosti žalobce i jeho zástupkyně (viz protokol ze dne 14. 12. 2015). Ve spisu je dále založeno rozhodnutí Magistrátu města Brna o vrácení řidičského oprávnění ze dne 15. 6. 2015, č.j. ODSČ-5534/2015, které nabylo právní moci dne 15. 6. 2015. V zápatí formuláře rozhodnutí v části obsahující předtištěný text ke vzdání se práva na doručení písemného rozhodnutí a vzdání se práva na odvolání je rukou psané datum 12. 6. 2015 spolu s podpisem žalobce. Prvostupňové rozhodnutí bylo následně vydáno dne 15. 12. 2015.

Ke správnímu spisu neměly strany žádných připomínek. Zástupkyně žalobce poté navrhla, aby krajský soud provedl důkaz výslechem žalobce, a to zejm. z toho důvodu, že ve správním řízení nebyl žalobce vyslechnut. Po vyjádření žalovaného k tomuto důkaznímu návrhu krajský soud tento důkazní návrh zamítl s tím, že žalobce měl ve správním řízení mnoho příležitostí ke sdělení všech podstatných okolností svého přestupkového jednání, přičemž skutkový stav je zjistitelný dostatečně ze správního spisu. Poté krajský soud ukončil dokazování a po vyslechnutí konečných návrhů ve věci přistoupil k vyhlášení rozsudku.

Žaloba **není důvodná.**

Krajský soud úvodem svého posouzení věci konstatuje, že jde o věc je skutkově i právně komplikovanou. Žalovaný se v napadené rozhodnutí se však se všemi podstatnými otázkami zcela přezkoumatelně, srozumitelně a podrobně vypořádal, takže krajský soud v případě těch žalobních námitek, které mají svůj vzor v odvolacích námitkách řešených v napadeném rozhodnutí, bude vycházet z argumentace žalovaného, kterou shledal ve všech ohledech jako zákonnou a správnou.

V prvé řadě krajský soud považuje za vhodné vymezit právní rámec rozhodné právní úpravy, která byla v posuzované věci aplikována a z níž krajský soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného. Podle ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu ve znění platném a účinném k datu spáchání přestupkového jednání platí, že *„Řídit motorové vozidlo může pouze osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel (dále jen „skupina vozidel“) uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „jiný členský stát“), nebo jiným státem podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu.“* Podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu v rozhodném znění platí, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo, a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) ***není držitelem příslušného řidičského oprávnění***. Podle ustanovení § 125c odst. 4 lze za toto jednání uložit pokutu v rozmezí od 25 000 Kč do 50 000 Kč, a ve smyslu § 125c odst. 5 se uloží zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let.

Krajský soud se v prvé řadě věnoval procesním námitkám, které jsou vzájemně provázané a týkají se postupu prvostupňového orgánu ve správním řízení o předmětném přestupku. Ohledně namítaného neuznání (neakceptace) omluvy žalobce z jednání nařízeného na den 9. 12. 2015, z něhož se žalobce omluvil dne 8. 12. 2015 prostřednictvím

sdělení své zástupkyně, že je v pracovní neschopnosti, která potrvá nejméně deset dnů, krajský soud uvádí, že ve shodě s žalovaným neshledal v neuznání této omluvy žádné procesní pochybení. V tomto směru je třeba zejm. zdůraznit, že prvostupňový orgán již v předvolání na termín jednání stanovený na den 18. 11. 2015 a zároveň v něm sdělil, že osobní přítomnosti žalobce není třeba. Zároveň se jednalo již o druhou omluvu žalobce z nařízeného jednání a celkově pátou omluvu, pro kterou žalobce či jeho zástupkyně žádali o „odročení“ jednání a stanovení nového termínu. Za této situace, kdy osobní přítomnosti žalobce při jednání nebylo z pohledu prvostupňového orgánu zapotřebí a zároveň byl žalobce zastoupen advokátkou jako právní profesionálkou, která se sama z nařízeného termínu jednání neomluvila, nebylo důvodu, aby prvostupňový orgán musel opakovanou omluvu žalobce akceptovat. Závěry žalovaného jsou v tomto ohledu zcela správné, a to včetně odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 111/2011, který podle názoru krajského soudu je k předmětné věci zcela přiléhavý. Krajský soud tedy nedal žalobci za pravdu ani ohledně jeho tvrzení o procesní chybě spočívající v tom, že k jednání již nepředvolal žalobce osobně, nýbrž v souladu s běžnou správní praxí zaslal předvolání k jednání dne 9. 12. 2015 pouze jeho zástupkyni, ani ohledně jeho námitky spočívající v tom, že jeho druhá omluva z jednání měla být akceptována. Jeho právo vyjádřit se k věci (viz § 73 odst. 2 zákona o přestupcích) a příp. i ke zvláštním okolnostem a pohnutkám jeho přestupkového jednání nebylo postupem správních orgánů nijak dotčeno.

Související žalobní námitkou je tvrzené porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, k němuž podle žalobce došlo tím, že upozornění na možnost seznámení se s podklady v předvoláních k ústnímu jednání bylo ze strany prvostupňového orgánu ryze formalistické, protože správní orgán prvního stupně v den vyhotovení předvolání nemůže vědět, s jakými důkazy, návrhy na předvolání svědků apod. obviněný na ústní jednání přijde. Krajský soud se s touto námitkou neztotožňuje, neboť žalobce měl ve správním řízení po celou dobu jeho trvání se zajímat o obsah správního spisu, přičemž pokud mu bylo známo, že dne 9. 12. 2015 proběhne ústní jednání, na kterém bude provedeno dokazování shromážděnými podklady, měl se v případě, že se tohoto jednání nezúčastnil ani on sám ani jeho zástupkyně, zcela logicky zajímat o obsah správního spisu ještě před vydáním rozhodnutí, k němuž došlo až dne 15. 12. 2015. Nic takového však ani žalobce ani jeho zástupkyně neučinili, což svědčí o tom, že jejich postup byl zacílen na vytvoření situace pro následnou konstrukci procesních námitek vůči postupu prvostupňového správního orgánu. Podle názoru krajského soudu byla povinnost prvostupňového orgánu splněna, pokud žalobci prostřednictvím jeho zástupkyně v předvolání k jednání na den 9. 12. 2015 prokazatelně poučil o možnosti realizace jeho práva ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Obsah správního spisu po provedení ústního jednání dne 9. 12. 2015 již dále nebyl doplňován, a proto lze závěry žalovaného v tomto ohledu zcela potvrdit jako správné (viz k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. 8 Afs 21/2009), neboť k nedošlo k vadě řízení, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.).

Pokud pak žalobce spatřuje pochybení správních orgánů v jejich povinnosti řádně zjistit skutkový stav věci, který podle jeho názoru nebyl zjištění řádně proto, že na důležité otázky položené prvostupňovým orgánem Magistrátu města Brna v žádosti o součinnost tento neodpověděl, krajský soud uvádí tolik, že se zcela ztotožňuje s výkladem rozhodných skutkových okolností tak, jak je interpretoval žalovaný v napadeném rozhodnutí. Krajský

soud tedy ve shodě s žalovaným má za to, že při absenci bližšího vysvětlení rozdílnosti dat podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění (dne 15. 6. 2015) a data vyplnění prohlášení o vzdání se práva na doručení písemného rozhodnutí o vzdání se odvolání, je třeba zcela logicky vycházet z otisku úředního razítka, které dokládá s vyšší mírou autenticity, kdy byla žádost podána, a zároveň vylučuje, aby bylo možno vycházet z data 12. 6. 2015 uvedeného žalobcem při převzetí tohoto rozhodnutí. Další dokazování v tomto ohledu tedy nebylo nezbytně zapotřebí.

Co se týká žalobcem tvrzeného pochybení spočívajícího v tom, že prvostupňový orgán nereagoval na námitku podjatosti obsaženou v podání ze dne 30. 12. 2015, krajský soud k tomu uvádí následující. Lze zcela souhlasit se žalovaným v tom, že tato „námitka podjatosti" byla podle svého obsahu podáním, kterým žalobce předložil svou polemiku s postupem prvostupňového orgánu ohledně neakceptace jeho omluvy a projednání věci bez přítomnosti žalobce i jeho zástupce. Podle svého obsahu se tedy nejednalo o námitku podjatosti, ale o procesní námitky směřující proti prvostupňovému rozhodnutí. Podle ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu by standardně vznesená námitka podjatosti měla být předložena představenému úřední osoby k rozhodnutí o vyloučení úřední osoby z projednávání a rozhodování věci. Nicméně v této situaci by zákonem předvídaný postup byl zcela bezúčelný, neboť ve věci již bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí a vznesené námitky tak spíše měly charakter námitek odvolacích, které měl žalovaný posoudit v odvolacím řízení. Tak se v předmětné věci také stalo, a proto krajský soud nespatřuje v tomto postupu správních orgánů žádné pochybení (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2015, č.j. 2 As 161/2014 – 57).

Žalobními námitkami směřujícími do hmotněprávního posouzení věci jsou v první řadě námitky žalobce poukazující na zvláštní okolnosti případu. Tyto zvláštní okolnosti podle žalobce spočívají v tom, že žalobce řádně vykonal trest zákazu řízení, od zbytku trestu bylo upuštěno a dne 12. 6. 2015, kdy si přišel na Magistrát města Brna vyřídit vrácení řidičského oprávnění, byla zkrácená doba úředních hodin. Tyto okolnosti mají podle názoru žalobce znamenat minimalizaci či dokonce eliminaci přítomnosti materiálního znaku přestupku (tzv. společenské nebezpečnosti či škodlivosti). Krajský soud se s tímto názorem zásadně neztotožňuje, jakkoliv souhlasí s tím, že popsané okolnosti přestupkového jednání žalobce signalizují, že všechny podstatné podmínky pro navrácení řidičského oprávnění skutečně splnil a v případě, že by se mu zdařilo si podat žádost o vrácení řidičského oprávnění, mohl skutečně tentýž den (12. 6. 2015) odcházet z Magistrátu města Brna s vráceným řidičským oprávněním a řidičským průkazem. Nicméně se tak nestalo, a v tom spočívá gros hodnocení materiálního znaku jednání žalobce, který – ač neměl navráceno řidičské oprávnění – usedl dne 14. 6. 2015 v ranních hodinách za volant a dokonce vezl i spolujezdkyni. Krajský soud vidí naplnění materiálního znaku v tom, že zákon o silničním provozu je postaven na principu, že k řízení motorového vozidla je zapotřebí řidičského oprávnění a nesplňuje jiné zákonné podmínky pro řízení motorového vozidla, které je veřejným subjektivním právem jednotlivce k řízení zákonem definovaných skupin motorových vozidel na pozemních komunikacích. Ten, kdo není nositelem tohoto oprávnění, nesmí motorové vozidlo řídit. Chráněným objektem § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu je zde nepochybně zájem státu na kontrole silničního provozu, ale i bezpečnost silničního provozu a ochrana účastníků silničního provozu. Proto krajský soud nemá o naplnění materiálního znaku jednání žalobce žádné pochybnosti, neboť vědomě svým jednáním tyto chráněné zájmy porušil, aniž by mohl mít

za to, že již jedná po právu. Popsané okolnosti přestupkového jednání žalobce by bylo možno zohlednit nepochybně ve výši uložené sankce, nicméně ta byla správními orgány uložena na samé dolní hranici sazby (jakkoliv i tato spodní hranice je poměrně přísným postihem).

Pokud jde o argumentaci žalobce tvrzenou jízdou v tzv. krajní nouzi z důvodu jízdy za nemocným otcem, je třeba uvést následující. V první řadě krajský soud připomíná, že tzv. krajní nouze (§ 2 odst. 2 zákona o přestupcích) patří mezi tzv. okolnosti vylučující protiprávnost jednání (tzn. rozpor jednání s právní normou či obecně vzato s právním řádem jako významovým celkem) a je tak nutno ji zásadně odlišit od úvah o společenské nebezpečnosti či škodlivosti jednání. Podmínky pro uplatnění výluky z přestupkové odpovědnosti z titulu krajní nouze jsou stanoveny tak, že *„přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.“* Žalobce uplatnil toto tvrzení až v žalobě, přičemž ve správním řízení se pouze zmínil o tom, že má onkologicky těžce nemocného otce (v žádosti o postoupení věci Magistrátu města Brna). Krajský soud má za to, že pokud by žalobce skutečně dne 14. 6. 2015 jel v tzv. krajní nouzi, logicky by to určitě policistům sdělil a osvětlil důvody, které ho vedly k jízdě autem, což ovšem z oznámení o přestupku ani úředního záznamu není patrné a žalobce to ani netvrdí, naopak je zřejmé, že žalobce u sebe měl k dispozici rozhodnutí o upuštění od zbytku výkonu sankce zákazu řízení motorových vozidel. Pokud by žalobce tyto námitky uplatnil ve správním řízení a předložil dostatečné podklady k tomu, aby tyto pohnutky a důvody svého jednání přesvědčivě a věrohodně vysvětlil a doložil, mohl dosáhnout skutečně zastavení řízení o přestupku. Nicméně za této situace jeho tvrzení, že v inkriminovanou dobu jel za svým nemocným otcem, které není ani ničím podloženo, působí zcela účelově jako snaha zneužití povinnosti soudu posuzovat věc nad rámec námitek uplatněných ve správním řízení v tzv. plné jurisdikci, s níž se krajský soud v přestupkových věcech při své rozhodovací činnosti opakovaně setkává. Navíc své tvrzení žalobce opět nijak nedoložil. Z uvedených důvodů tuto námitku krajský soud považuje za nedůvodnou.

Pokud pak žalobce namítal, že postup Magistrátu města Brna podle ustanovení § 102 zákona o silničním provozu měl být efektivnější, krajský soud uvádí následující. Podle ustanovení Podle ustanovení § 94a odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném k datu spáchání přestupku platí, že *„Držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem právní moci rozhodnutí, kterým* ***mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel,*** *kterým bylo uloženo v trestním řízení přiměřené omezení spočívající ve zdržení se řízení motorových vozidel nebo kterým bylo rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněném zastavení trestního stíhání, v průběhu jehož zkušební doby se držitel řidičského oprávnění zavázal zdržet se řízení motorových vozidel.“* Podle ustanovení § 102 odst. 1 zákona o silničním provozu v rozhodném znění platí, že *Po výkonu trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel nebo* ***po upuštění nebo podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel*** *podle zvláštních právních předpisů31b), po výkonu trestu nebo po uplynutí zkušební doby podmíněného upuštění od potrestání s dohledem, v jehož rámci bylo uloženo přiměřené omezení spočívající ve zdržení se řízení motorových vozidel, nebo po rozhodnutí o upuštění od tohoto přiměřeného omezení, nebo po rozhodnutí o osvědčení nebo*

neosvědčení ve zkušební době podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, nebo poté, kdy se má za to, že v této době došlo k osvědčení, ***rozhodne o vrácení řidičského oprávnění příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost osoby, která pozbyla řidičské oprávnění podle § 94a.“*** Podle ustanovení § 102 odst. 6 zákona o silničním provozu ve znění účinném k datu spáchání přestupku *„žadatel musí prokázat zdravotní způsobilost, pokud žádá vrácení řidičského oprávnění, které pozbyl v důsledku a) soudem uloženého trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel,* ***b) správním orgánem uložené sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, byla-li tato sankce uložena na dobu nejméně 6 měsíců****, nebo c) podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, v průběhu jehož zkušební doby se zavázal zdržet se řízení motorových vozidel.“*

Z citované právní úpravy, systematiky zákona i jejího zřejmého účelu vyplývá, že mechanismus vrácení řidičského oprávnění poté, co byla vykonána sankce uloženého zákazu řízení motorových vozidel, příp. bylo upuštěno od povinnosti jej vykonat, je založen na režimu správního řízení na žádost osoby, která pozbyla řidičské oprávnění. Rozhodnutí vydávané podle této úpravy má proto konstitutivní charakter. Řidičské oprávnění se tedy ani částečně, ani podmíněně znovu nenabývá právní mocí rozhodnutí o upuštění zbytku sankce zákazu činnosti, ale teprve právní mocí rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění. Tyto závěry jsou zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, zejm. rozsudkem ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 137/2011-52, na jehož závěry krajský soud odkazuje: *„Z citovaných ustanovení vyplývá, že podle zákona o silničním provozu je výslovně vyloučen automatismus spočívající v tom, že po uplynutí doby zákazu činnosti může řidič bez dalšího opět řídit motorové vozidlo. Takový postup by byl jistě možný, ale zákonodárce zvolil jiný, vůči řidičům administrativně náročnější a přísnější, postup, a sice vrácení řidičského oprávnění na žádost ve zvláštním řízení. Je nepochybné, že takový postup vede k faktickému prodloužení doby, po kterou řidič nemůže řídit motorové vozidlo, minimálně o dobu trvání procedury vrácení.*

Krajskému soudu nepřísluší hodnotit rozhodnutí zákonodárce, ledaže by měl za to, že je aplikovaná právní úprava v rozporu s ústavním pořádkem ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR. Pouhá administrativní složitost navrácení řidičského oprávnění v souladu s tímto mechanismem ještě nečiní právní úpravu protiústavní. Krajský soud se tedy neztotožnil s námitkami žalobce, že byl poškozen v důsledku neefektivního postupu orgánu veřejné správy, neboť i kdyby si již – jak sám tvrdil – nestihl podat žádost o vrácení řidičského oprávnění v pracovní době příslušného správního úřadu, nic mu nebránilo v tom učinit tak při nejbližší možné příležitosti. Do doby pravomocného vrácení řidičského oprávnění a řidičského průkazu žalobce nebyl nositelem veřejného subjektivního práva k řízení motorového vozidla, a proto se jsou závěry o vině ze spáchání předmětného přestupku zcela opodstatněné jak z pohledu přítomnosti formálního znaku, tak i materiálního znaku deliktního jednání. Stejně tak lze aprobovat argumentaci žalovaného, že žalobce byl povinen v souladu s tehdy platnou a účinnou právní úpravou prokázat předepsaným způsobem zdravotní způsobilost k řízení motorového vozidla, což ve výsledku učinil. Námitky žalobce v tomto směru jsou tedy zcela nedůvodné.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

S ohledem na shora uvedené důvody bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. dubna 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.